

SOSYAL HİZMET YÖNETİMİ DERS- NOTU (2015)

DOÇ. DR. TARIK TUNCAY

Hacettepe Üniversitesi İİBF Sosyal
Hizmet Bölümü Lisans Programı

İÇİNDEKİLER

ÖRGÜTLERDE SOSYAL HİZMET UZMANLARI	6
GİRİŞ	7
1-ÖRGÜTSEL SINIRLARIN ÖTESİ	7
2-SOSYAL HİZMET ÖRGÜTLERİNİN ÖZELLİKLERİ	8
2-1-DEĞERLER VE KURALLAR	10
2-2-HİZMETLER VE YARDIMLAR	11
2-3-MÜRACAATÇI KATILIMI	11
2-4-ÖRGÜT TİPLERİ	12
3-SOSYAL HİZMET ÖRGÜTLERİNİN TEMEL UNSURLARI	12
3-1-PROFESYONEL	13
3-2-YÖNETİCİ	14
3-3-DESTEK PERSONELİ	14
3-4-LİDER	15
3-5-GÖNÜLLÜ	15
3-6-HİZMET ALANLAR	15
ÖDEV	16
ÖZET	16
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR	17
ORGANİZASYONU ANLAMAK I	18
GİRİŞ	19
ORGANİZASYONUN TANIMI VE KAPSAMI	19
Sosyal Hizmet Organizasyonlarının Türleri	20
BÜROKRASİ VE ÖRGÜTSEL YAPI	22
Rasyonel Organizasyon	23
Kamu Yönetimi	24
Büyük Yapılı Örgütler ve Modern Toplum	24
Verimsizlik ve Kötü Yönetim	25
Memurlar Tarafından Yönetim	25
Sosyal Hizmet Bürokrasisi	26
ORGANİZASYON VE YÖNETİM KURAMLARI	27
Taylor'ın Bilimsel Yönetimi	28
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR	30

ORGANİZASYONU ANLAMAK II	32
GİRİŞ	33
Weber'in Bürokrasisi	33
Fayol'un Yönetim Süreci	34
Mayo'nun İnsan İlişkileri	36
Sistem Yaklaşımı	37
Durumsallık Yaklaşımı	39
Toplam Kalite Yönetimi	40
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR	44
SOSYAL HİZMET ÖRGÜTLERİNİN YAPISI	46
GİRİŞ	47
1-AİLEDEN VE YAKINLARDAN SAĞLANAN DOĞAL SOSYAL	
DESTEK	48
2-ENFORMEL ÖRGÜTLER	48
3-RESMİ ÖRGÜTLER	50
3-1-Kamu Örgütleri	50
3-2-Sivil Toplum Örgütleri	52
3-3-Kâr Amacı Güden Örgütler	54
4-SOSYAL HİZMETLER ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN SİVİL	
TOPLUM ÖRGÜTLERİNİN YÖNETİM YAPISI	55
5-ALTERNATİF SOSYAL HİZMET ÖRGÜTLERİ	56
ÖDEV	57
ÖZET	57
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR	58
SOSYAL HİZMET ÖRGÜTLERİNDE LİDERLİK	60
GİRİŞ	61
1-TANIMI VE KAPSAMI	61
2-LİDER VE YÖNETİCİ	62
3-LİDERİN GÜÇ KAYNAKLARI	63
4-LİDERLİK TARZLARI	64
5-LİDERLİK KURAMLARI	64
5-1-Özellikler Kuramı	65
5-2-Durumsal Liderlik Kuramları	65
5-2-1-Durumsallık Kuramı	66
5-2-2-Yaşam Eğrisi Yaklaşımı	66
5-2-3-Yol-Amaç Kuramı	67
5-2-4-Normatif Liderlik Kuramı	67
5-2-5-Üç Boyutlu Liderlik Yaklaşımı	67
5-3-Davranışsal Liderlik Kuramları	67
5-3-1-Ohio State Üniversitesi Liderlik Çalışmaları	68
5-3-2-Michigan Üniversitesi liderlik çalışmaları	68
5-3-3-Yönetim Tarzı Matrisi	69
5-3-4-X ve Y Kuramları	69
5-3-5-Sistem 4 Modeli	69
6-MODERN LİDERLİK YAKLAŞIMLARI	70
6-1-Dönüştürücü Liderlik	70

6-2-Etkileşimci Liderlik	71
ÖDEV	72
ÖZET	72
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR	73
YENİ KAMU YÖNETİMİ	75
GİRİŞ	76
1-YENİ KAMU YÖNETİMİ ANLAYIŞININ TEMELLERİ	77
1-1-Gelişimi	77
1-2-Kapitalizm	78
1-3-Sosyal Devlet	78
1-4-Keynes Etkisi	79
1-5-Kapitalizmi Komünizme Karşı Koruma	80
1-6-Yeni Kamu Yönetiminin Ortaya Çıkışı	80
2-YENİ KAMU YÖNETİMİ ANLAYIŞININ NİTELİKLERİ	81
3-KÜRESELLEŞMENİN ETKİLERİ	82
4-YENİ KAMU YÖNETİMİNİN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ	83
4-1-Özelleştirme	83
4-2-Devleti Küçültme	84
5-YENİ KAMU YÖNETİMİNİN SOSYAL HİZMETE ETKİLERİ	85
ÖDEV	86
ÖZET	86
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR	87
MÜDAHALE STRATEJİSİ GELİŞTİRME: PROJE YÖNETİMİ I	89
GİRİŞ	90
PROJE YÖNETİMİ	90
Proje Döngüsü Yönetimi	91
Sorun Analizi	93
Temel Adımları	93
Hedef Analizi	97
Temel Adımları	97
Strateji Analizi	98
Temel Adımları	98
Paydaş Analizi	99
Projenin Genel Hedef ve Amacının Belirlenmesi	101
Proje Amacını SMART Hale Getirme	101
KAYNAKLAR	103
MÜDAHALE STRATEJİSİ GELİŞTİRME: PROJE YÖNETİMİ II	104
GİRİŞ	105
Projenin Faaliyetlerin Planlanması	105
Temel Adımları	107
Beklenen Etki ve Çıktıların Planlanması	111
Temel Adımları	111
Risk Analizi	111

Nesnel Başarı Göstergeleri	112
Kaynakların Planlanması	114
Temel Adımları	115
İzleme ve Değerlendirme	115
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR	118
YEREL YÖNETİMLERİN KURAMSAL ÇERÇEVESİ I	119
GİRİŞ	120
MERKEZİYETÇİ - ADEMİMERKEZİYETÇİ YÖNETİM	121
KAMU HİZMETİ	121
TARİHÇE	122
YASAL ÇERÇEVE	129
YEREL YÖNETİM TİPLERİ	129
ÖZET	131
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR	132
YEREL YÖNETİMLERİN KURAMSAL ÇERÇEVESİ II	133
MERKEZİ YÖNETİMLE İLİŞKİLER	134
YEREL YÖNETİMLERİN SOSYAL POLİTİKAYA KATKILARI	135
YEREL YÖNETİMLERİN ELEŞTİREL DEĞERLENDİRMESİ	136
Yerel Yönetimlerin Olumlu Özellikleri	136
Yerel Yönetimlerin Olumsuz Özellikleri	137
TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİMLERİN SORUNLARI	138
Merkeziyetçilik	139
Kırsal Alanda Yönetim Boşluğu	140
Gelir Paylaşımı ve Harcama Sorunları	141
Eş Güdüm Zorlukları	141
Demografik Sorunlar	141
Yerel Yönetimler Arasındaki Eşitsizlikler	142
Katılım Olanakları Sınırlaması	142
Siyasi Baskılar	143
İdari Kapalılık	143
Hemşerilik Bilincinin Gelişmemesi	143
Güçsüzlük	143
Personel Rejimi	144
Plansız Yapılaşma ve Kentleşme	144
ÖZET	146
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR	147
YEREL YÖNETİMLERDE SOSYAL HİZMETLER I	148
GENEL ÇERÇEVE	149
Sosyal Hizmetlerin Kurumsallaşması	151
YEREL YÖNETİMLERDE SOSYAL HİZMETLERE DUYULAN GEREKSİNİM	152
Sosyal Hizmetlerin Yerelden Sunumu	152
Sosyal Belediyecilik	153
Yerel Yönetimlerin Artan Etkinliği	155
YASAL DAYANAKLARLA YEREL YÖNETİMLERDE SOSYAL HİZMETLER	157

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ile İl Özel İdarelerine Verilen Yükümlülükler	159
5393 Sayılı Belediye Kanunu ile Belediyelere Verilen Yükümlülükler	159
5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Büyükşehir Belediyelerine Verilen Yükümlülükler	161
ÖZET	162
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR	163
YEREL YÖNETİMLERDE SOSYAL HİZMETLER II	164
GİRİŞ	165
Sosyal Hizmetlerin Niteliği ve Karşılaşılan Sorunlar	165
UYGULAMA ÖRNEKLERİ	167
Norveç Genelinde Sosyal Hizmetlerin Sunumu	167
Bournemouth Belediyesinin Yürüttüğü Sosyal Hizmetler	168
Londra-Barnet Belediyesinin Yürüttüğü Sosyal Hizmetler	170
Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin Yürüttüğü Sosyal Hizmetler	173
İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Yürüttüğü Sosyal Hizmetler	174
Ankara Büyükşehir Belediyesinin Yürüttüğü Sosyal Hizmetler	180
Diğer Bazı Belediyeler	185
ÖZET	187
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR	188
YEREL YÖNETİMLERDE YENİ ANLAYIŞLAR	189
GİRİŞ	190
KAMU YÖNETİMİNDE YENİDEN YAPILANMA	191
Reformun Alanları	195
1. İnsan Kaynakları Yönetimi	195
2. Örgütlenme ve Çalışma Yöntemleri	196
3. Araç-gereç ve Mevzuat	196
4. Kaliteli Kamu Hizmeti Sunma	196
5. Kamu Mali Yönetimi ve Performans Yönetimi	197
6. Yerelleşme	197
7. Bilişim Teknolojilerini Kullanma	197
Kamu Yönetiminde Reformun Yerel Yönetimler Boyutu	198
YENİ KAMU YÖNETİMİ İŞLETMECİLİĞİ	199
YEREL YÖNETİM MODELLERİ	200
1- Özerk Yerel Yönetimler Modeli	200
2- Entegrasyon Modeli	201
KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE YEREL YÖNETİMİN DEĞİŞEN	
KONUMU	201
ÖZET	204
YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR	205